

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 102. ANUL XII.

Telegrafulu ese de doua ori pe septeman: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provincie din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 31 Dec. 1864. (12 Ian. 1865.)

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. st pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Preinaltele bilete de mâna imperatesci

pentru conchiamarea congressului nationalu serbescu, si pentru infiintarea Metropoliei române gr. or.

Curendu dupa incheierea numerului nostru din urma ne sosi si foia oficiosa „Wiener Zeitung“ din 3 Ianuaru 1865, carea aduce p. n. bilete de mâna imperatesci, privitoare la Metropoli'a româna si la congressulu serbescu. Acestea sunt urmatorele:

Iubite Patriarchu Masirevic. Eu amu incuviintiatu, ca congressulu nationalu pentru pertractarea afacerilor bisericesci, scolare si fundatiunale, mai departe pentru aducerea unei invoiri asup'a acelei parti a averei comune a Metropoliei Carlovitane din Ungari'a, Croati'a si Slavoni'a impreuna cu confinele militare, carea se cuvine cercurilor românesci desfacute de câtra dens'a, sa se conchiame la Carlovitiu.

Totdeodata cu congressulu nationalu va consulta sinodulu Episcopiloru gr. or. serbesci, parte pentru de a face alegerile de Episcopi trebuinciose, parte pentru de a reprezenta in afacerile mai susu amintite bisericesci, scolare si fundatiunale interesele bisericesci.

Diu'a, candu voru avé a se deschide ambe adunările, are a o defige Comissarulu Nostru, Maiorulu generalu Iosifu Br. Philippovic de Philippsberg in contielegere cu Domni'a T'a.

Vienn'a in 24 Decembre 1864.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite Br. de Siagun'a. Ascultandu rogările Româniloru gr. or. din Transsilvani'a si Ungari'a, in consonantia cu intentiunea manifestata prin resolutiunile Mele din 27 Septembre 1860 si din 25 Iuniu 1863 amu incuviintiatu, ca pentru densii sa se infiintieze o Metropolia independinte, coordinata cu cea serbesca, si ca biserica episcopesca din Transsilvani'a sa se radice la demnitatea metropolitana.

Totdeodata aflu a Te denumi pre Domni'a T'a Archiepiscopu si Metropolitulu alu Româniloru gr. or. din Transsilvani'a si Ungari'a.

Vienn'a in 24 Decembre 1864.

Franciscu Iosifu m. p.

Pentru insemnatatea loru istorica credemu ca nu va fi de prisosu a comunica aceste dove p. n. acte imperatesci si in testulu originalu germanu, care este celu urmatoriu:

„Lieber Patriarch Masirevic. Ich habe genehmigt, daß der Nationalcongrès zur Verhandlung von Kirchen-, Schul- und Fondsangelegenheiten, ferner zur Vereinbarung eines Uebereinkommens über jenen Antheil des der Karlowitzer Metropole in Ungarn, Croatien und Slavonien mit Inbegriff der Militärgrenze gemeinsamen Vermögens, welcher den von derselben getrennten romanischen Sprengeln zustattenzukommen hat, nach Karlowitz einberufen werde.

Gleichzeitig mit dem Nationalcongrèsse wird die Synode der griechisch-orientalischen serbischen Bischöfe tagen, theils um die erforderlichen Wahlen von Bischöfen vorzunehmen, theils um bezüglich der oben erwähnten Kirchen-, Schul- und Fondsangelegenheiten den kirchlichen Standpunkt zu vertreten.

Den Tag, an welchem beide Versammlungen zu eröffnen sein werden, hat unser Comissär Generalmajor Joseph Freiherr Philippovic v. Philippsberg einverständlich mit Ihnen festzusetzen.

Wien, am 24 December 1864.

Franz Joseph m. p.

„Lieber Freiherr von Siaguna. Den Bitten der griechisch-orientalischen Romanen in Siebenbürgen und Ungarn willfahrend, habe Ich in Uebereinstimmung mit der durch Meine Entschliessungen vom 27 September 1860 und vom 25 Juni 1863 kundgegebenen Absicht genehmigt, daß für dieselben eine selbstständige, der serbischen coordinirte Metropole errichtet und

die bischöfliche Kirche in Siebenbürgen zur Metropolitanwürde erhoben werde.

Zugleich finde Ich Sie zum Erzbischofe und Metropolitan der griechisch-orientalischen Romanen in Siebenbürgen und Ungarn zu ernennen.

Wien, den 24 December 1864.

Franz Joseph m. p.

„General-Corresp.“ insotiescu aceste acte cu urmatorele notitie:

Biletele de mâna facu epoca in Istori'a Serbiloru si Româniloru gr. or. ai Austriei.

Româniloru de acésta confessiune s'au incuviintiatu definitivu cea mai ferbinte a loru dorintia de o positiune independinte ierarhica, si demnitatea cea mai inalta bisericésca s'a conferitu in nou'a metropolia barbatului acelui'a, care cu drépta intielegere a cunoscutu trebuintiele correligiunariloru si consangeniloru sei, si impacarea acelor'a o a cautatu totdeun'a pe o cale, ce convergéza cu directiunea intereselor comune ale patriei nóstre. Serbiloru dela a. 1791, si fiindca congressulu din Timisiór'a de atunci remase fara urmări directe, in adeveru dela a. 1769 iar li s'a datu inlesnirea, de a se consulta in adunările loru cele vechi nationale asup'a afacerilor loru, privitoare la scola, biserica si fonduri, si a-si depune dorintiele in modulu corespunditoriu privilegielor loru la treptele tronului.

Program'a consultáriloru congressului nationalu, ce se ascépta, incátu acel'a a priimitu p. n. aprobare, este fórte larga. De o parte cuprinde unu siru de afaceri, ce taia in intréga viétia bisericésca si nationala, precum: organisarea parochieloru, defigerea influintiei loru asup'a asiediarei preotiloru si invetiatoriloru, regularea causei scolare, normarea administratiunei fonduriloru nationale, reducerea si dotarea corespunditoare a parochieloru etc. De alta parte va avé de a face congressulu celu din urma actu, care e de lipsa, pentru de a depliní despartirea ierarhica a celoru doi soti, cari de mai multu de unu seculu au fostu impreunati subt un'a conducere bisericésca si acum dupa vointi'a ambeloru parti se despartiescu.

Metropoli'a Carlovitana din Ungari'a, Croati'a si Slavoni'a impreuna cu confinele militare posedu fonduri nu neinsemnate, ale caroru fructe pâna acum se intrebuintiau spre scopuri bisericesci atátu ale Româniloru, câtu si ale Serbiloru. Dintr'acestea sa se scóta acum partea aceea, ce se cuvine cercuriloru, cari trecu la metropoli'a cea noua româna. A o face acést'a, nu este nici decátu problema usióra. Insa dificultátile eii disparu, indata ce partidele interesate se voru impreuná la o convenire amicabila. La acést'a se va dá acum ocaziune in adunarea ce se ascépta a congressului nationalu. Acést'a e si caus'a, pentru carea se conchiama si Români, si inca pentru cea din urma data, a participá la congressu.

Esc. Sea P. Archiepiscopu si Mitropolitulu emise câtra credinciosii sei urmatorea hartia archierésca:

Nr. AE. M. 3.

Andrieu Baronu de Siagun'a

din mil'a lui Domnedieu Archiepiscopu si Metropolitulu alu Româniloru greco-resariteni din Ardélus si Ungari'a, Consiliaru intimu de statu, Cavaleru alu Ordinului cesaro-austriacu alu Corónei de feru class'a I, Comendatoru alu Ordinului cesaro-austriacu leopoldinu, Membru pe viétia alu Senatulu imperialu, Presiedinte si membru fundatoru alu Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a româna, si cultur'a poporului românu, Membru fundatoru alu museului de tíera, membru ordinariu alu Societátií pentru cunoscenti'a tierei Ardélului, si alu celei de agriculturain Bucovin'a, — Daru voue

toturorū Românilor greco-resariteni de tagm'a preotiesca si lumésca din Ardélu si Ungari'a, si pace dela Domnedieu Tatalu nostru, carele este in ceriuri!!!

Bine este a se marturisi Domnului, si a cantá numelui teu preínalte, a vesti diminéti'a mil'a ta, si adeverulu tea in tota nóptea. Psalmu 9. 2—3.

In mán'a Domnului este stapanirea pamentului, si in vremea cuviósa va radica pre folositoriulu peste densulu. Sirachu capu 10. 4.

Veseléscá-se inim'a celoru ce cauta spre Domnulu. Cautati pe Domnulu, si ve intariti; cautati fati'a lui pururea; aduceti-va aminte de minunile lui, de minunile si judecátile gurei lui. Psalm. 104, 1—5.

Aceste invetiaturi sfinte si nemincinóse, care suntu luate din cartea vietiei— S. Scriptura— lasandu-le inainte, aduca veste buna la cunosinti'a vóstra Românilor de relegea greco-resaritena din Ardélu si Ungari'a, ca

I. Maiestatea Sea, Préindorátulu nostru Imperatu Francisu Iosifu I, prin préinált'a Sea otarire din 24/12 Decembre 1864 au incuviintiátu Metropoli'a cea de multu dorita de noi;

II. ca pre mine m'au denumitu de Archiepiscopu si Metropolitu alu Românilor greco-resariteni din Ardélu si Ungari'a;

III. a inaltiá Eparchi'a nóstra din Ardélu la dignitate metropolitana;

IV. a rendui, ca Metropoli'a nóstra are a constá din Eparchiele cele pána acum a Ardélului si Aradului, cu luarea afara a comunei bisericesci serbe din Aradu, si apoi din Comunele románe, care se tínu acum de Eparchiele Timisiórei si a Versietiului;

V. ca comunele bisericesci románe din Protopopiatele Caransebesiului, Mehadie, Lugosiului, Fagetului, Varadiei, Jebelului, Versietiului, Palancei, Panciovei si Ciacovei au a se face o Eparchia cu loculu resiedintiei Episcopului la Caransebesiu; ear

VI. Comunele bisericesci din Protopopiatele Hasiastului, Lipovei, Timisiórei, Cianadului, Chichindei si Beccerecului au a se intrupá cu Eparchi'a Aradului.

VII. ca in privinti'a Comuneloru mestecate din diecesele Aradului, Timisiórei, si a Versietiului are a se urmá dupa otaririle Sinodului din Carlovitiu, care lasa in voi'a unoru asemenea comunitáti a se declará, de care Mitropoli'a vreu sa se tína, si apoi oficiolatele subordonate voru tractá astfelu de lucruri, si le voru asterne spre final'a decisiune la Cancelari'a aulico-ungurésca, seu la Ministeriulu de resbelu.

Vedeti, iubitoru! cátu este de bine a se marturisi Domnului si a cantá numelui lui; a pazi poruncile lui; a se aduce aminte de minunile si judecátile lui; a crede, ca in mán'a lui Domnedieu este pamentulu, si ca elu da poporului seu in vremea cuviósa pre Imperatulu celu folositoriu, carele pórtá pe buzele sale sciintia, lumina, si dreptate crestinésca si carele nu gresiesce cu gur'a sea in judecata, Pild. 16, 10, pentru ca pazesce nevatematu invetiaturile cele domnedicesci ale lui Christosu.

Astadi vedemu, ca Domnedieu asiá ne-au miluitu, precum miluiesce unu tata pre fiii sei; astadi vedemu, ca inaltiátulu nostru Imperatu cá unu Domnitoriu folositoriu tramisu dela Domnedieu, sa folosésca popóreloru sale, ni-au facutu si nóue dreptate crestinésca in urm'a sciintiei si luminárei sale adeveratu crestine, pre carea toti acei crestini ó voru recunósce de judecata drépta, cari pazescu nevatematu invetiaturile lui Christosu.

Scie Imperatulu nostru, ca noi cá crestini de relegea greco-resaritena iamu fostu lui totdeuna credinciosi, cu alipire catra Tronulu seu, si ca astfelu vomu remané, si astfelu voru fi si urmasii nostri; de aceea bucuros neau facutu si pre noi partasi de bunatátile acelea, care au datu si celoralalte popóre de sub sceptrulu seu prin egal'a indreptátre politica, bisericesca, si nationala.

De multe necesuri ne-au mantuitu pre noi Domnedien prin unsulu seu Imperatulu nostru Francisu Iosifu I. si ni-au datu prin Inaltacelasi multe bunatati; de aceea inainte de tóte sa multiamimu lui Domnedieu cu inimá curatá si infránta, ca ni-au mantuitu din stricaciune viéti'a nóstra bisericesca, si ca au umplutu de bunatáti pofi'a nóstra, ce amu avutu pentru infiintiarea unei Mitropolii nationale de relegea nóstra.

Apoi sa multiamimu si Imperatului nostru pentru indurarea sea cea mare, si sa ne rogámu lui Domnedieu in biserica, si a casa cu acei Psalmi 19 si 20 din Ciaslovu la inceputulu rogaciunei de diminéti'a, pentru sanetatea Inaltacelasi pána la cele mai adunci betranetie si pentru pacinica si norocósa domni'a lui, cá si supusii lui toti sa petróca intru linisce si multiamire viéti'a lina si fara de gálcéva!

Trebuie, iubitoru! sa sciti, ca mai suntu a se face unele pregatiri, cá Mitropoli'a nóstra sa se póta pune in lucrare; de

aceea acum Ve vestescu cu deosebire celoru din eparchiele de acum a Timisiórei si a Versietiului numai atáta, ca Maiestatea Sea s'au induratu a resolvi Mitropoli'a pentru noi Románii de relegea greco-resaritena din Ardealu si Ungari'a, si pe mine a me denumi de Archiepiscopu si Mitropolitu, si ca Voi pána la alta renduiéla, ce va urmá curendu, si adeca pána se voru conscrie Comunele bisericesci curatu si mestecatu románe din acele dóue eparchie, si protopopiatele se voru determiná, si pána se va alege si denumi de cátra Imperatulu inca unu Episcopu cu locuinti'a la Caransebesiu, — sa fiti ascultatori de Episcopii, Protopopii si Preotii vostri de pána acum, si tóta cinstirea si simbrielé sa le datu lor, precum le-ati datu si pána acum, pentru ca insusi Imperatulu Ve demanda Voue acést'a.

Porunc'a acést'a imperatésca sfántu sa o paziti, cá Eu sa potu lucrá odichnitu pentru cea mai curenda punere in lucrare a Ierarhiei nóstre, si sa-mi usiurati mie ostenelele mele, care le facu spre binele Vóstru.

Eara Domnedieu nadejdei sa Ve umple pre Voi toti de tóta bucuri'a si pacea, cá sa prisositi in nadejde cu poterea Duchului santu. Aminu.

Sabiiu diu'a d'antáiu a nascerei Domnului in an. 1864. Andreiu m. p.

Adausu pentru preotime: Spre viitoriu in rugaciuni vetidice: Preasfintitulu Archiepiscopulu si Metropolitulu nostru Andreiu.

Sabiiu in 27 Decembre. Nu lesne s'au serbatu cetatea nóstra din partea Românilor greco-orientali serbatori atátu de vesele, cá ceste de acum; cáci dorinti'a, ce ó nutriamu de atáta tempu si cu atáta ardóre in inimelóstre, este realisata: Mitropoli'a romána greco-orientala din Austri'a e recunoscuta si sancionata de preainaltulu tron imperatescu. Noi in actulu acést'a maretiu vedemu nu numai unu simvolu de profunda intielepciune, de nobila iubire de dreptate, si de inalta gratia din partea iubitorulu nostru Imperatu Francisu Iosifu I., ci si o dovada preachiara de simtimentu bunu si sinceru crestinésca. Cáci precum la crestinií cei vechi si la domnitorii lorú crestinesci érá laudabilulu obiceiú, a distinge dílele cele sfinte si prin cugetári si fapte sfinte, asiá si Maiestatea Sea au alesu tocmai dílele cele sfinte, in care crestinatatea serbéza nascerea Mantuitorulu lumei, pentru de ambulurá si indulci pre poporulu nostru cu darulu acést'a de multu doritu. De aceea Maiestatea Sea, urmandu esemplulu imperatorilor celoru buni crestinesci din anticitate, si destinandu inadinsu dílele aceste serbatoresci pentru acést'a fapta maritimósa, prin aceea si-a mai radicatu unu monumentu nou, mai tare decátu pétr'a si decátu ferulu in inimelóstre: monumentulu de eterna multiamita si neperitóre recunoscenti'a. Si precum in poporulu romanescu traiesce cá o traditiune sánta din neamu in neamu amintirea aceea, cá imperatii din glorios'a casa habsburgico-lotaringica au fostu cei d'antáiu, cari si-au adusu aminte si de elu si sórtea lui cea decadiuta, si i-au intinsu mán'a salvatóre, pentru de a-lu scóte cu inctulu din nóptea sclaviei corporale si a sclaviei spirituale, a sclaviei ignorantiei, — mai trista inca decátu cea corporala: asiá lângá acést'a traditiune se va adauge de astadi inainte pentru tóte vécurile si aceea, cá Imperatulu celu luminatu Francisu Iosifu I. a frántu deplinu catusile lui, dandu si credinciosulu Seu poporu románu libertatea politica si bisericesca.

Románulu a pastratu prin tóte vijeliéle tempuriloru cá atributu alu caracterului seu recunoscenti'a pentru binefacerele priimate. Si precum astadi, la scirea despre sancionarea Mitropoliei, tóte inimelóstre románe din marea si unitari'a monarchia austriaca vibréza de bucuria; si precum tóte buzele rostescu cu multiamita si veneratiune gloriosulu nume alu Domnitorulu: asiá suntemu siguri, ca aceste simtiaminte ei le voru transplantá cá o scumpa ereditate si asuprá urmatoriloru lorú din generatiune in generatiune.

Multiamit'a nóstra in sa se estinde in line'a a dóu'a si asuprá intielepiloru si lumariloru sfetnici, ce incangiura tronulu imperatescu, asuprá Inalteloru Cancelarii aulice transsilvana si ungara, si cu deosebire si asuprá Inaltulu Ministeriu de státu, care a condusu acést'a mare cauza la solutiunea dorita. Marele barbatu, ce sta in fruntea acéstui Ministeriu, care inca la intrarea sea in oficiulu celu inaltu, in renumitulu cerculariu din Decembre 1860 apostrolá necesitatea, cá in privinti'a esercitiului liberu alu religiunei, ce este unulu din cele d'antáiu legi fundamentale ale statului, preainált'a vointia in tóta plenitudinea intentiunei sele umane sa ajunga la practisare neimpedecata, — a probatu prin sprijiunrea si esoperarea mitropoliei románe greco-orientale, inaintea lumei, ca principiele de gubernare, ce le a scrisu pe drapelulu seu, le a sapatu si le pórtá si in inim'a sea.

Archipastorulu in sa, care dela suirea sea pe scaunulu episcopescu a proclamatu dreptulu de autenomia alu bisericii nó-

stre resaritene, precum și dreptul nostru la o ierarhia independentă de alte ierarhii; care cu înțelepciune matura, cu constanță ne'nvinsa și cu răbdare adevărată neobosită a urmări această idee din fașă în fașă; care în fine vede realizată dorința de aură a Românilor: de a se saluta reuniți sub un u capu comunu bisericescu: Arhipastorului, dicem, și va mulțami Istoria, carea va fi mai liberă și mai dreaptă în judecările sale, decum putem fi noi contemporanii, precum ea va mulțami cu dreptate și totururu acelora fii ai națiunii și bisericeii, cari prin cuventu și scrieri, prin staruinta și răbdare au confaptuitu la scopulu celu martiu, subț alu cărui scutu ne'mbratșiămă astadi totii: Ardelenii, Ungureunii, Banatienii — și sperăm, în curendu și Bucovenii! —

Sa tina Domnedicu scump'ă viētia și sanatate a totururu, că dupace au pusu biserica subț unu capu comunu, sa-i dee și ocașunea și concursulu, pentru de a se potē constitui in deplina libertate pe bazele eii cele largi liberale și constituționale canonice. —

Aceste și alte asemenea simțieminte ne-au miscatu pre noi in aceste serbatori. Si credem ca nu ni se va dă demințire, nici ni se va impută arogare, deca cutezămă a speră, ca prin cuvintele acestea ne vom fi facutu talmaci credinciosi ai simțiemintelu festive ale totururu Româniloru resariteni din Austri'a.

Metropoli'a româna.

(Voce din Ungaria.)

☉ Iosu cu doliulu seculariu, fratiloru! Sorele, a cărui caldura binefacătoare nu o-amu sentitu de atât'a tempu, lucedes de nou in tōta pomp'a sea regēsca pe ceriulu nostru seninu: Metropoli'a Româniloru dreptu credinciosi este restituita din voi'a atotpoterniculu Domnedieu, din grati'a și simțiuulu de dreptate alu monarcului. Astadi vedem realizata un'a din dorintiele nōstre cele mai drepte și juste inaintea lui Domnedieu și a omeniloru; n'avemu deci causa a jalii mai departe, căci prin restituirea scaunulu metropolitānu ni se garantēza propășirea poporulu nostru și a conducatoriloru lui in cultur'a moderna, prin urmare și participarea lui la drepturile civile și politice, ce o dorim de sute de ani.

Imbracati deci totii vesminte de serbatōre dela celu mai mare pāna la celu mai micu, și apoi betrānu, barbatu tineru și copilul sa se grabēsca a aduce jertfa din inima curata pe altariulu lui Domnedieu, și sa mulțamēsca atotpoterniculu Domnedieu, care nu lasa nemangaiațu pre poporulu seu credinciosu, — monarcului nostru și celoru ce s'au ostenitu diu'a și nōptea pentru redobandirea metropoliei Romane, ca poturamu ajunge și acēsta di mare și frumōsa, carea o-a facutu Domnulu spre bucuri'a nōstra.

Oh, noi nu ne potemu exprime in cuvinte bucuri'a, suntemu debili a o descrie, in sa o simțimu, căci cordele inimei nōstre vibrēza și acuma de sunetele cele dulci și farmecătoare, ce ni le aduse pe buzē restituirea metropoliei romāne!

Voi, cari sunteți liberi, nu sciti caprinde, nici nu poteti pricepe bucuri'a sclavulu, candu dupa unu tempu indelungatu prima-ōră diaresece lumin'a soreluiu aerulu curatu alu libertății; voi, cari in privința religiunii, a consciinței și a dreptulu vōstru nici candu n'ati sentitu māt'a cruda a strainulu, nu sunteți capaci a judecā: cātū este de mare bucuri'a nōstra la restituirea metropoliei romāne; deci nu ve mirati, deca noi astadi in presēra libertății nōstre religioarice și in dīorile culturu nōstre naționale innalțāmū tonu de bucuria și imnu de mulțamire.

Metropoli'a romāna a reinviētu, și cu acēt'a și Romānulu!

Se cuvine, ca Romānulu dreptcredinciosu astadi sa salte de bucuria, intre munti și peste campii sa resune de pe bu-diele lui imnu de lauda și de veselie, căci ochii lui vedu astadi mantuirea sufletulu seu de scārba și necasu.

„Preoti cu crucea in frunte!

Mare și poternicū esti tu, o Dōmpne in ceriuri, care ai ascultatu rogaciunile cele serbinti ale credinciosiloru tei, și nu i-ai lasat sa jaca și mai departe in temnița seculara a ne-sciinței, a apesārei și a nedreptății, ci li-ai tramșu din ceriu daru de maguarea sufletulu. Fia binecuvēntatu numele teu in veci, și binecuvēntēza pre banulu nostru monarehu, și pre arhieriulu nostru, pre pastorulu credinciosu alu tūrmei credincioșe, pre Siagu'n'a, fi-igratiosu și-i dă viētia lunga nestōriana și sanetate durabila, că pre poporulu acestu credinciosu sa-lu pōta conduce opa sāt'a t'a voinția intru multi ani!

Colind'a

Mitropoliei romāne greco-orientale:

Imperatulu nostru celu bunu, —

Lui Frantiu Iosifu, Domnulu! (se repetēscē la fiacare versu.)

Paște zile de Craciunu,
Bucuria ni-a facutu,
Astfelu cum n'amū mai avutu, —
Ca ni-a datu Mitropolia,
Sa-lu pomenimū pe vecia,
Mitropolia romanēsca,
Că Romanii se'nflorēsca,
Toti Romāni banatieni,
Si cu fratii ardeleni,
Si cu fratii ungureni!

Pe cum stēu'a'n resaritu,
Pe Christosu, Domnu l'a vestitu:
Veste mare s'a latitu.
Siagu'n'a—i Mitropolitu!
Si biserica romana,
De acumu nu e orfana,
Ca-are tata pe'nalțiatulu,
Pe Frantiu Iosifu Imperatulu,
Cu iubire și dreptate
Si cu daruri minunate,
Ca-are mire pe Andreiu,
Celu mai credinciosu alu ei!

Romanasi! de-acum saltati,
Si pe Domnedieu rogati,
Imperatulu sa traiēsca,
Si tōta cas'a'mperatēsca
O'nchināmū spe sanetate!

Mariencescu.

Colindele, că și cātecele poporale din ser'a ajunulu de Craciunu, suntu cantece intru reverința cui'va.

Din refrenulu ce se repetēscē la unele dupa fiacarele, la altele dupa alu doilea versu, se cunoscu cui suntu dedicate, și in a cui reverința se cānta.

Poporulu romānu a dedicatu o parte mare din colindele sele Imperatiloru sei celoru bunu, și din acēsta causa, prin refrenele „Aureli Dōmpne! Aureliane Dōmpne! Lerumi Dōmpne!“ și adi si-aduce aminte de Imperatii cei vechi „Aureliu Titu, Antoninu Piu, Marcu Antoniu,“ și de Aurelianu, că și de acei Imperatii, sub carii au trāitu o'epoca mai fēricita.

Dupa scoirea telegrafica despre restaurarea Mitropoliei, s'a improvizatu colind'a ad' descrie, și s'a dedicatu Imperatulu nostru pērbunū Franciscu Iosifu I. că acelui Imperatū, sub a cărui domnia poporulu romānu a ajunsu la sōrte mai fēricita și pruncii dela scōla invetiāndu delocu acēsta colinda, in ser'a de ajunū au cantat'o in totu orasiulu in Lugosiu pela case și in diu'a de Craciunu in biserica sub impartirea anaforei, și a facutu impresiunea cea mai placuta in poporu, electrīsāndu simțiemintele lui loiale cāt'a Imperatū și biserica.

In acestu mcdu Imperatulu Franciscu Iosifu remāne pomenitu peste vēcūri, la acestu poporu in serbatorile Craciunulu, că tempulu restaurării Mitropoliei romāne gr. orientale.

Lugosiu 26 Decembre 1864.

Aradu 25 Dec. 1864 (6 Ianuariu 1865.) Onorata Redactiune! Diu'a de astadi fū pentru aradani o di de mare bucuria, ce s'a manifestatu in mai multe tipuri. Antāiu ad. cāci fū diu'a nāscerei Mantuitorulu nostru Iisusu Christosu; a dōu'a, cāci in diu'a de astadi sub sāt'a liturgia, la care a pontificatu Illustr. Sea d. Eppu diecesānu aradanu Procopiu Ivacicovicu, — multimea poporulu adunatu in biserica (totu inca cea interimala) antāiu și mai antāiu audī facēndu-se rogatiuni pentru Escellenti'a Sea D. Andreiu Br. de Siagu'n'a, decurendu denumitulu Archiepiscopu și Metropolitu alu totururu Romāniloru gr. resariteni din Transilvania și Ungaria (sub care numire astadi se intielege și Banatulu). — Si cu adevēratu audindu acestu prea stimatu și prea iubitū nume rostindū-se parte din gur'a D. Protodiaconu A. P. de pe amvonu, parte sub santele daruri din gur'a Illustr. Sele d. pontificante, resunāndu pe afara trēscuri, lacrimi de bucuria se storceau din ochii celoru ce pricepeatu, ce va sa dica numele: Metropolia și Metropolitu alu Romāniloru gr. res., cari aprōpe mai dōue secle furā impedecati de a fi ayntu acestu supremu Arhipastorū de națunea sea.

Sub sāt'a liturgia se santira: unu preotu din Comit. Bihorei, și unu diaconu din diecēs'a Timisiōref. Acesti santiti parinti si-voru aduce aminte peste tōta viētia, ca in acēsta solena di si-priimira sentien'a, și sub sāt'a liturgia se aminti mai antāiu numele Andreiu că Metropolitu alu restauratei Metropolii gr. resaritene pentru toti Romāni acestei religiuni din Austri'a (cāci dōr in curendu și din Bucoviu'a.)

Corulu cantaretiloru preparandi se pareā ca cu indoitu re-

sunetu intonă cântările cu ocaziunea acestei zile indoitu solene. Multimea omenilor eră indesuita, inteligintia româna numerosă.

Cătra capetulu santei liturgii d. Parintele Eppu de pe amvonu tinu o cuventare cătra credinciosii de fatia forte acomodatu și bine nimerita, aducendu înainte cuprinsulu serbatorei ce are două mari insemnatăti, adeca: antăiu nascerea Mantuitorului pentru crestini, a două re'nvierea Mitropoliei române gr. res. din Austri'a; deci rosti mai departe, sa multiamimu prăbunului și pré gloriosului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. pentru grati'a acest'ă mare, ce avu implinindu doririle năstre ale Româniloru gr. res., și sa ne rogămu lui Ddieu pentru Inalt'ă S'a persóna și tóta curtea 'mperatésca, a le darui nenumerati ani fericiți.— Cuventarea archipastorésca cătra poporu mai departe fű scósa cá din inim'ă celoru mai pricepatori, ca poporul adeca sa cerceteze cu serguintia sant'ă biserica, sa jertfésca pentru ea, sa-si deie prunciu la scóla, sa propasiesca intru invetiaturi și cultura; căci curgerea tempului de astadi impinge órecum și pre Români totu nainte la desceptare, desvoltare și cultura s. a.

Dupa sant'ă liturgiá, inteligintia sub conducerea Illustr. Sele dlui Georgiu Pop'a decurendu ajunsului Comite supremu—care resigna de caruti'a, ce-lu asceptá,—merse pe josu pâna la resiedinti'a D-lui Parinte Episcopu salutandu-lu și aretandu-si bucuri'a pentru antăiasi data sub sant'ă liturgia de astadi auditulu nune de Metropolitu rom. gr. res., pentru a cárei castigare și insasi Illustr. Sea D. Eppu a fostu unu eluptatoriu principalu, recomandandu mai departe pe Români gr. res. ingrijirei Illustritatei Sele.— La care tóte Par. Ep. a respunsu, ca intru castigarea Mitropoliei rom. Illustritatea Sea numai dorinti'a clerului si o poporului diecesei Sele de atâtea ori manifestata la locurile mai inalte a representatu, prin urmare eluptarea acest'ă este a se atribui intregu clerului și poporului rom. gr. res. ce a statu neresturnabilu in cererea sea. Restaurarea dara a Mitropoliei rom. a miscatu cu bucuria și multiamire tóte fibrele poporului rom. gr. res.— Sa traiésca Maiestatea Sea Imperatulu Franciscu Iosifu I. Sa traiésca Metropolia rom. gr. res. Sa traiésca Esc. Sea Metropolitulu Româniloru gr. res. D. Baronu Andreiu de Siagun'a!

Din Vienn'a se scrie, ca dd. Senatori imperiali, P. Archimandritu Popasu și P. Protosinghelu Pop'e a din caus'a sanctiunárei mitropoliei dederu unu banchetu, la care au fostu invitati o multime de barbati alesi dela diferite ministere etc. P. Popasu radica celu d'antăiu toastu, pentru Maiestatea Sea, Cons. de Cancellari'a aulica nungara d. Dobruski alu doilea pentru Metropolitulu etc. Suntemu in asceptare, cá dintre cei ce luara parte la acelu ospetiu veselu, sa scrie cine-va și pentru publiculu românu; deca insa preste asceptare acest'ă nu s'aru intemprá, atunci in nr. urmatoriu vomu comunicá ceea ce aflámu prin foile germane vieneze.—

Dela Asociatiune.

Sabiuu in 29 Dec. 1864 (10 Ian. 1865). Astadi s'a tinutu siedinti'a lunaria a comitetului sub presidiulu ordinariu alu Esellentiei Sele Parintelui Mitropolitu Andreiu Br. de Siagun'a, fiindu de fatia dintre membrii actuali dd. P. Manu, Dr. P. Vasiciu, P. S. Popovicu Barciaru, ear dintre cei suplenti dd. P. Dunc'a, P. Z. Boiu, P. I. Popescu și N. Cristea, in fine dd. oficiali: Cassieru Stezaru, Controloru Bacu și Archivaru Romanu. Notariu d. V. Secretariu P. Russu.

Agendele, ce venira la ordine, le resumămu pe scurtu in urmatórele: 1) Starea cassei arata 20,959 fl. 10 xr. v. a. 2) P. S. P. Barciaru predá in numele tatalui seu, a betránului Preotu Daniulu Popovicu din Resinariu 200 f. in obligatiuni de statu, prin ceea-ce daruitorulu devine membru fundatoru. Darulu se prímesce cu viua placere și acclamatuni.— 3) Juristulu Cumanu Chicea de aici resignéza in scrisu la stipendiulu de 100 f. din partea Asociatiunei, dupace i s'au deschisu alte ajutore. Stipendiulu devenitu vacantu, respective restulu acelu' a de 66 f. 66^{2/3} xr., in urm'a rogărei lui de mai nainte, se confere juristulu III. I. Siandru.— 4) In. Guberniu reg. insciintiéza presidiulu despre imbucuratórele progresse, ce le face stipendistulu Ioann Dragomiru la facultatea filosofica din Vienn'a; se ia spre sciintia.— 5) Teodoru Maieru din Heturiu se róga pentru unu imprumutu de 100 f., pentru care va sa zelogésca cas'a si mosi'a sea. Sa i se rescria, ca comitetulu nu este indreptatitu la imprumutári de bani pentru privati.— 6) Se denumescu 2 colectori: d. Ioann Colceriu in Deaju, si, resignandu d. colectoru de pâna acum, negot. A. Bechnitiu, P. Prot. I. Hanni'a pentru Sabiuu.— 7) Se repórta despre summele incurse dela siedinti'a din urma pâna la cea presinte. (Fiindca summele acestea se voru publicá in specialu cătu de curendu din partea on. Secretariatu, de aceea nu anticipámu publicarea lor.)

Redactoru respundiatoru **Zacharia Boiu.**

Dia politic'a esterióra de asta data numai atát'a, ca cuventările de anulu nou din Parisu au fostu in termini generali, din cari se póte concheiá si un'a si alt'a; va sa dica, Napoleonu și vobindu scie tacé.— Totu cam asemenea si Victoru Emanuilu.—

Camerele din Romani'a lucra la adress'a la cuventulu tronului. Bugetulu de 1865, infatisiatu de ministrulu de finantie, arata spesele cu 161,500,000, ear veniturile cu 162,650,000 lei, va sa dica prisosintia de 1,150,000 lei.—

Nr. 48—3 Concursu.

Pentru ocuparea stăfionei invetiatoresci de I. și II. clasa din opidulu Lipov'a se deschide concursu pâna in 31 Decembre a. c. s. v.

Emolumentele pentru fia-care stăfioné suntu 262 f. 50 xr. v. a. 2 jugere de livada, 1/4 jug. de gradina, 30 cubule de gráu, 14 orgii de lemne si cortelu liberu,— pre lángea propunerea sciintieloru in limb'a româna si serba.

Doritorii de a ocupá vre'unu postu din acestea, suntu avisati a substerne deschilinitu acestui diecesanu Consistorium recursurile sele, cuviinciosu timbrate și provideute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna aci. și despre portarea sea morala și politica.

Din siedinti'a consistoriala scolastica in Timisióra in 17 Novembre 1864 tinuta.

Diecesanulu Consistoriulu Timisiórei.

Anuntiu de cărți.

- Reformele Româniloru, séu colectiune de tóte legile si regulamentele introduse in administrati'a Romaniei dela 1859 Ianuariu pâna la 1861 Octobre de I. Brezoianu. Bucuresci 1864. 6. 20
Adunare de rogatiunile cele mai trebuinciose fiacárii crestinu de d.d. Dionisiu Traianopoleos, locot. episc. Buzu. B. curesci. 1. 70
A Román nép és ügye. Védelmezve a magyar idoszaki sajto teren, az orszaggyúlési szószekeken. Zelistyei Wlad Alajos, Kraszó megye Nagy Zorlenczi kerületének, az 1848/49 és 1861 évi orszaggyúlésen volt képviselője által, Lugoson, 1863. 1. 20
Peregrinulu transsilvanu séu Epistole scrise din tiera streine unui amicu in patria, dela an. 1835 pâna inchisive 1848. Sabiuu 1864. 80
Colectiune mica de novele, tradusa de Georgiu Buscaneasca. Cernautiu. 1864. 1. 50
Dorulu, culegere de cantece nationale si populare. Editiunea V. Bucuresci 1864. 80
Tesauru de monumente istorice pentru Romani'a de A. Papiu Ilarianu. Tomu I. și II. fiacare tomu 10.—
Istori'a generala a Daciei, séu a Transsilvaniei, tierii muntenesci și a Moldovei de Dionisiu Fotino, tradusa de Georg Sion. Bucuresci 1863. 5.—
Istori'a tierii romanesci de fratii Tunusli trad. de G. Sion. Bucuresci 1863. 1.—
Din Poesiele lui G. Sionu. Bucuresci 1857. 1.57
Suvénire de calatoria in Basarabi'a meridionala. de G. Sion. Bucuresci 1857. —.30

Calindare romanesci pe anulu 1865.

- Calendaru istoricu și popularu, cu unu premiu de 1 tablou „Mórtea lui Michaiu Vitézulu.” Bucuresci. 1.—
Calendaru pentru toti, cu 4 ilustratiuni: Ioann Cuz'a I, Elen'a, Closc'a și Iancu. Bucuresci. 1.—
Calendarulu literariu și umoristicu, desenul de Alessandre. Bucuresci 1.—
Amiculu Poporului de V. Romanu, cu unu premiu, „Curtea de Argesiu.” Sabiuu. —.50
Calendaru pentru poporul rom. de G. Baritiu. Brasiovu —.25
Calendarulu Umoristului cu ilustratiuni de G. Ardeleanu și I. Vulcanu. Pest'a —.30
Calendaru din tipografi'a lui G. de Closius Sabiuu —.24
Calendaru de parete. Bucuresci —.20

S. Filtsch,
tipografu și libraru,

Nr. 50—2 Anuntiu literariu.

In tipografi'a lui Georgiu de Closius se afla de vendiare „Carte de Esercitiu” in computulu celoru patru specii cu numeri intregi cunoscuti și necunoscuti pentru scólele populare române I., II. III., compusa de Aaronu Necsi'a fostulu invetiatoru comunale.—

Pretiu e 28 xr. v. a.

Sabiuu in 14/26 Decembre 1864.

CORESPUNDINTIA. T. O. Nadesiu. Bani tramisi nu se potu socoti făr' pentru tempulu, pe care s'au tramisu.— L. M., Ap. „T. R.” nu se tramite nimerui á conto; ne pare reu. ca cereti dela noi jertfe, ce nu le potemu aduce.— B. B. B. Multiamita și salutare.

Cu numerulu acest'ă se 'ncheia abonamentulu pe 1864. Ne rogămu a grabi cu abonările noue. La revedere vesela in 1865!

Editoru și tipariulu tipografiei Archidiecesane.